N°. 466. 1848

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

De Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 4,50; voor de buitensteden ƒ 5,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. franco te adresseeren aan het Bureau der Courant.

DONDERDAG, 26 OCTOBER.

AGENTEN.

Te 's Hage, Gebr. J. & H. v. Langenhuysen.
Te Rotterdam, J. A. van Belle.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

STATISTIEK

70e LIJST.

Gewestelijke Zaken.

TWEEDE GEDEELTE.

POSTERIJEN.

Inspecteurs	P. A. Pols.	P
	Jhr. P. M. Sandberg.	P
	H. A. Cremers.	K
	Jhr. C. A. L. van der Wijck.	P
	NOORD-BRABAND.	
...ecteurs	W. C. de Haan.	P
	R. W. Wijnmalen.	P
	A. Brans.	O
	F. van Leersum.	K
	C. J. de Bary.	P
	L. A. van der Marck.	K
	A. P. van der Marck.	K
	H. A. C. Thierens.	P
	N. Chatrer, gezegd Chateleyn.	O
	A. H. Bosschart.	P
	C. Wijnmalen.	P
	S. Gille Heringa.	P
	P. Wilhelm.	P
	J. J. Sonneveld.	P
	R. J. Heyligers.	O
...miesen	H. R. Wakkers.	K
	J. Wakkers.	K
	C. baron Sweerts de Landas Wijbergh.	P
	J. A. Becquer.	P
	F. J. Guichart.	O
	P. J. Pradier.	O
	J. T. Wakkers.	K
	J. J. Smith.	P
	A. Bos.	P
...numerairs	P. J. Wakkers.	K
	H. F. T. Mathon.	K
	GELDERLAND.	
...ecteurs	J. A. Troost.	P
	G. P. van Blommenstein.	P
	F. W. de Virieu.	P
	C. J. Buzer.	P
	J. Langlois, Jr.	P
	S. A. Arendsen Hein.	P
	J. W. baron Mulert.	P
	J. F. Mirandolle.	P
	E. J. J. des Tombe.	P
	J. van Galen.	P
	E. J. Haspels.	P
	J. G. H. Hoffman.	P
...troleur	Jhr. J. J. Storm van 's Gravezande.	P
...miesen	G. W. Muller Massis.	P
	O. D. van der Sluis.	P
	Mr. B. van Hasselt.	P
	J. B. Mispelblom Beijer.	P
	Jhr. C. A. H. Mollerus.	P
	R. van Ruyven.	P
	J. C. Wilbrenninck.	P
	J. L. Heymeriks.	P
	M. C. Wilbrenninck.	P
...numerairs	M. D. W. Bloemers.	P
	J. H. L. Hoogendijck.	P
	R. A. W. baron van Heeckeren.	P
	ZUID-HOLLAND.	
...ecteurs	Mr. J. Pols.	P
	C. A. Kluit.	P
	W. P. Jonas.	P
	H. W. van Marle.	P
	C. van Weel.	P
	D. J. ten Zeldam Ganswijk.	P
	J. G. H. Washington.	P
	J. Bosschart.	P
	J. G. A. Hessingh.	P
	W. P. Kluit, Jr.	P
	J. H. de Heer, Cz.	P
	C. van Steenbergen.	P
	B. J. C. baron Mackay.	P
	F. W. van Bommel.	P
	F. van West.	P
	R. Paling, Wz.	P
Directrice	Wed. Greup.	P
Controleurs	C. Kool.	P
	A. A. le Jeune.	P
Commiesen	J. C. Diehl.	P
	W. H. Delruël.	P
	N. Westerouen van Meeteren.	P
	A. Bertling.	P
	J. Kluit, Jr.	P
	S. van West.	P
	J. H. Hensbergen van Hoogstraten.	P
	A. Schuld.	P
	C. Sitter.	P
	D. L. M. baron Sweerts de Landas.	P
	L. Belonje, Az.	P
	G. J. Bosschart.	P
	J. Fichet.	P
	B. Dulleman Hildebrandt.	P
	J. Fichet, Jr.	P
	J. A. Bannier.	P
	P. H. van Overzee.	P
	J. P. Thibe Therville.	P
	R. Wolters.	P
	J. A. P. H. Eckhout.	P
	W. P. Razoux.	P
Surnumerairs	E. van den Brandeler.	P
	W. C. Pull.	P

AMSTERDAM, 25 October.

De nieuwe Grondwet geeft aan de kiesbevoegden het regt om de beide Kamers te vormen, die belast zullen zijn met het beramen der organieke wetten. Dat regt, men bedenke het wel, legt den kiezers een pligt op, waarover zij aan God en hun geweten verantwoording schuldig zijn.

De publieke opinie heeft zich gedurende jaren beklaagd, dat wij door slechte wetten worden bestuurd; dat onze Grondwet eene speelpop, onze vertegenwoordiging eene leugen, onze vrijheden slavernijen, onze finantiën een invretende kanker waren, die gezamenlijk de openbare welvaart en de orde en de rust der Nederlandsche maatschappij hadden ondermijnd, die klagt was gegrond; en zij heeft aanleiding gegeven tot eene nieuwe Grondwet, waarin aan het volk nieuwe regten zijn gegeven.

Het voornaamste, de grondslag dier regten, omdat hunne uitvoering daarvan zal en moet afhangen, is de regtstreeksche verkiezing.

In ons constitutioneel gouvernement hangt alles af van de Kamers; de wetten, het behoud der regten en vrijheden, de finantien, de bezuiniging, dat alles is en kan alleen het werk zijn der Kamers; omdat de Regering geene andere is of zijn kan dan die, welke de Kamers willen. De spil, waarop dus alles draait, de oorzaak, die ons een kwaad of een goed gouvernement bezorgt, is de keus der stemgeregtigden, die de Kamers benoemt. Zal het land een liberaal ministerie krijgen en behouden, dat zich ten doel stelt de vrijheid door organieke wetten in praktijk te brengen? Zal het definitieve ministerie de administratie vereenvoudigen, bezuinigingen invoeren, het belastingstelsel omwerken, zoodat het niet meer drukt op de behoeftige klassen? Ziedaar zoo vele vragen, welke alleen de stemgeregtigden kunnen beantwoorden; want als zij mannen kiezen in de beide Kamers, die zich hebben doen kennen als voorstanders van die hervormingen, dan zullen zij ook tot stand komen.

De toekomst van het land is dus in handen van hen, die de aanstaande Kamers moeten kiezen. Is er meer noodig, om een ieder te doen beseffen, dat elk, die stemgeregtigd is, een duren pligt heeft te vervullen? Dat hij zich aan dien pligt niet mag onttrekken, zonder zich schuldig te maken aan groot pligtverzuim? Dat dit pligtverzuim zondig is? En daarom, dat hij, die verwaarloost gebruik te maken van zijn regt, niet alleen een slechte burger, maar daarenboven nog een slecht Christen is, omdat hij nalaat mede te werken tot het welzijn van den Staat, dat hij door zijne stem kan en moet bevorderen? Het kan immers van zijne stem afhangen of een slecht of goed kandidaat wordt benoemd; en die éène benoeming kan immers het lot van eene goede of kwade wet beslissen?

Dat men zich dus wel overtuige van het hooge gewigt, van de hooge waarde, welke iedere stem heeft; dat men wel begrijpe, dat juist om die hooge waarde der uit te brengen stem, het verzuim eene misdaad is, strafbaar is voor God en het geweten; en men zal reden vinden, om niet alleen zich zelven, maar ook andere tot trouwe pligtvervulling op te wekken.

Men moet dus beginnen — en dit is de eerste pligt van elk stemgeregtigde, waarop wij heden willen drukken — men moet beginnen met onderzoek te doen, of men op de lijst der kiesgeregtigden is ingeschreven; want al die daarvoor niet bij tijds zal hebben gezorgd, loopt gevaar dat hij van zijn stemregt geen gebruik zal kunnen maken. Het is dus van groot belang, dat ieder stemgeregtigde zich overtuige, dat zijn naam op de lijst voorkomt.

Het is van hoog belang hierbij nog te herinneren aan de volgende punten:

Te Amsterdam is ieder kiesbevoegd, die ƒ 160 betaalt in de directe rijks belastingen, als grondbelasting of personeel (niet het patent). In de overige steden, met uitzondering van vier kleine steden in Vriesland, is dezelfde census behouden. Voor het platte land is de census eenigzins verhoogd en bedraagt in Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en Utrecht ƒ 40, in Noord-Braband, Gelderland; Overijssel en Groningen ƒ 32, Vriesland behalve de eilanden ƒ 30; in Drenthe, Limburg en op de eilanden Ameland en Schiermonnik-Oog ƒ 20.

Men mag ook in rekening brengen den aanslag in de grondbelasting voor buiten de gemeente gelegen goederen, alsmede de belasting die men op eigen naam betaalt voor eigendommen, die men in compagnieschap bezit. Eigenaars van verhuurde huizen doen de lasten daarvan in rekening gelden, al is het dat huurders dien aanslag betalen. Ook kan iemand de belastingen doen gelden, waarvoor vrouw en onmondige kinderen zijn aangeslagen, mits daarvan aangifte doende. Weduwen, die haren meerderjarigen zoon het kiesregt willen doen uitoefenen, zijn verpligt zulks aan het stedelijk bestuur te doen weten.

Van het kiesregt zijn uitgesloten minderjarigen, onder curateele staande personen, gefailleerden; zij die cessie van goederen hebben gedaan; zij, die buiten Koninklijke vergunning in dienst zijn of van eene vreemde mogendheid pensioen trekken; die hunne verpligtingen omtrent de nationale militie hebben verzuimd; crimineel veroordeelden en beschuldigden.

Voorts zij het herinnerd, dat vóór den 23 November de lijsten gesloten en ter openbare inzage zullen gelegd worden, en reeds dat op den 27 November in de onderdistricten, en op den 30 November in de hoofddistricten (ten minste voor de provincie Noord-Holland) de stemming zal plaats hebben.

Wij noodigen in elke gemeente de invloedhebbende liberale mannen uit, dat zij zich belasten met de taak, om de lijsten te controleeren; om te zien of allen ingeschreven zijn, die daartoe regt hebben, of niet soms mogten zijn opgenomen sommigen, die onbevoegd zijn. Als eenige meer verlichte mannen zich die moeite willen getroosten, dan zullen zij zich zeer verdienstelijk maken in de goede zaak.

Wij hebben in ons Nummer 458 kennis gegeven van den zakelijken inhoud van ettelijke door ons ontvangen brieven uit Curaçao, welke eenige trekken bevatten van den tegenwoordigen toestand dier volkplanting vooral uit een godsdienstig oogpunt beschouwd.

De waarschijnlijkheid, dat welligt binnen kort het uur zal slaan, waarop de slavenbevolking der Nederlandsche eilanden in de W. I. hare vrijheid zal eischen — en verkrijgen, geeft aanleiding tot gewigtige beschouwingen.

Die slavenbevolking bedraagt, gelijk uit onze statistische opgaven blijkt, 5436 zielen; deze allen, met uitzondering van eenige weinigen, zijn katholijk en velen hunner vervullen hunne pligten met de grootste naauw-

gezetheid; zij, die daarin te kort schieten, doen zulks veelal omdat zij daarin verhinderd worden door de schuld hunner meesters, die grootendeels protestanten of joden zijn. De hulp van priesters wordt hun dikwijls geweigerd, zelfs als zij op het sterfbed liggen, en het is hun op zware straffen verboden openlijk een wettig huwelijk aan te gaan, zoodat honderden hun leven lang tot openbare ontucht zouden genoodzaakt zijn, zoo niet de Kerk daarin meestal voorzag door het sluiten van een *matrimonium clandestinum*, hetgeen in de oogen der Kerk wettig is.

Deze bijzonderheden zijn dezer dage mede bekend geworden door een brief van Z. Hoogw. Mgr. van Niewindt, Bisschop van Cytrum en Vikaris Apostolick van Curaçao, van daar den 25 Julij dezes jaars gedagteekend.

Wij zullen uit dien voortreffelijken brief eenige zinsneden ontleenen.

De Hoogw. prelaat schetst den rampzaligen toestand der slaven en vervolgt:

»Die ongelukkige menschen nu, zullen vrij worden; wat is billijker, maar wat is ook schooner, dan dat de godsdienst, op het oogenblik, dat hun de slavenketens worden afgenomen, hen als kinderen in hare armen opneme? hen verkwikke met het zalig voedsel harer goddelijke leer; hen in den voor hen als het ware tot nog toe geslotenen Gods tempel binnenvoere; hen van nog akeliger boeijen, dan die der slavernij, van de slavernij der zonden, vrij make, en eindelijk tot nuttige leden der maatschappij, maar vooral niet minder tot nuttige Christenen vorme? Wat zal hun, zonder dat, hunne vrijheid baten? En wat staat dan dit land, zonder die beschaving, van welke de godsdienst de grondslag zijn moet, te wachten? — Groot en edel is dus op dit oogenblik de taak van de godsdienst en die harer bedienaars, maar ik verklaar het openlijk en plegtig, al te groot voor dezen, in aanmerking van hun klein getal."

De bisschop beklaagt zich over den te zwaren arbeid, die, wegens het klein aantal (15) priesters en hunne betrekkelijk geringe toelage van het gouvernement, bij eene zoo talrijke behoeftige bevolking, op derzelver schouders rust.

»Zeer groot is het getal van de zich nu nog in slavernij bevindende menschen, die verlangend naar het oogenblik uitzien, waarop zij vrij zullen zijn; vrij om hunnen God te dienen, en door den heiligen band des huwelijks vereenigd te worden. Is er ooit een tijd geweest, dat wij behoefte aan Priesters hadden, dan is het nu, gelijk ik dit ook in het algemeen belang der kolonie, in deze dagen aan het gouvernement betoogd heb. Welaan dan, jeugdige Priesters, jonge Levieten, een ruim veld opent zich hier tot apostolischen arbeid; de oogst nadert, maar de werklieden ontbreken in den wijngaard."

Nu rigt zich Z. Hoogw. tot de Katholijken van Nederland, schetst hun de behoeften van het oogenblik, somt op wat noodzakelijk vereischt wordt, voornamelijk tot het onderhoud van meerdere priesters, die thans gevorderd worden, om nog niet te spreken van de hoogst noodig geworden uitgaven, als tot het opbouwen der kerk, (aan de H. Maagd toegewijd), het oprigten van scholen, het afdoen van nog bestaande schulden enz. en besluit met deze toespraak:

»Geliefde Katholijken! gij allen verlangt zekerlijk, dat de boeijen der slavernij, die nog uwe broeders en zusters knellen, ten spoedigste verbroken worden; maar gelooft mij, de vrijheid zal hun niets baten, indien zij niet allen de vrijheid van kinderen Gods genieten, indien zij de verkwikkende weldaden van onze H. Godsdienst niet kunnen smaken. Komt Katholijken, komt hun dan te hulp! Zonder uwe liefderijke bijdragen zullen geene priesters ons kunnen toegezonden worden, zonder dezelve zullen zij hier niet kunnen bestaan; wat zal hiervan het gevolg zijn? Mij dunkt, het is mij reeds duidelijk; de thans hier zijnde Priesters zullen meer hunnen ijver dan hunne ligchamelijke krachten raadplegen: zij zullen van vermoeijenissen aan het altaar bezwijken; en zij, die uit de slavernij verlost zijn, zullen naar het Brood des Levens vragen; maar zij zullen te vergeefs omzien naar iemand, die het hun breken kan. — En dan, ja dan zal men misschien het gebeurde betreuren; men zal wenschen, dat men vroeger hulp had aangebragt; men zal dan eindelijk naar andere apostolische Priesters omzien, men zal willen herstellen wat verzuimd was. Helaas! het zal dan welligt te laat zijn; het uur van zegepraal voor onze H. Godsdienst zal hier zijn vervlogen; hij, die te voren slaaf was, nu aan zich-zelven overgelaten, zonder verdere beschaving, zal de prooi zijner ruwste hartstogten worden. Daar hij door niets wordt teruggehouden, zal hij welligt zijne handen uitstrekken tot hetgeen de godsdienst alleen in staat was, onder hare bescherming te nemen; hij zal de maatschappij omverre rukken, roof- en moordtooneelen aanrigten däár, waar de zegepraal des Kruis zich zoude hebben kunnen vestigen."

»O Priesters, die van zielenijver gloeit! Katholijken, die het welzijn uwer broeders en zusters in Jesus Christus verlangt! o gij allen, die belang stelt in het welzijn, in de welvaart en het voortduren der maatschappij, weigert ons thans uwe hulp niet!"

De Redactie van de *Catholijke Nederlandsche Stemmen* te Grave verklaart zich bereid, de giften, die men haar voor de W. I. Missie zal willen doen toekomen, hoe gering ze ook mogen wezen, te ontvangen.

Z. M. heeft benoemd tot schoolopziener bij continuatie in Zuid-Holland, 5de district: den heer Mr. P. F. Timmers Verhoeven; in Noord-Holland, 4de district: den heer T. A. Jorritsma; 8ste district: den heer Mr. J. W. van Romunde; in Zeeland, 2de district: den heer Jhr. Mr. M. J. Schuurbeque Boeije; in Utrecht, 5de district: den heer Mr. J. G. Bosch van Drakesteyn.

De oude schellingen, zesthalven en ¼ guldenstukken zullen nog op Maandag en Dingsdag 30 en 31 October bij de betaalmeesters in de arrondissementen, en te Amsterdam, die dagen alleen bij de Nederlandsche Bank op de gewone kantoor-uren ter inwisseling kunnen worden aangeboden.

De tijdelijke Minister van Finantien ontwarende dat ten aanzien van de buiten koers gestelde muntbiljetten het misbruik plaats heeft, dat die van sommige personen, die met de bestaande verordeningen onbekend zijn, worden overgenomen voor minder dan de nominale som, daarop uitgedrukt, maakt bekend, dat die biljetten, volgens art. 9 van de wet van 18 December 1845, eerst twee jaren na den tot de intrekking vastgestelden termijn zijn verjaard, en mitsdien, niettegenstaande derzelver buiten koersstelling, gedurende dat tijdvak steeds bij de Nederlandsche Bank worden overgenomen, te weten voor zooveel de reeds buiten koers gestelde aangaat, de biljetten van *f* 20 tot den eersten Junij 1849, en die van *f* 500 en *f* 100 tot den eersten Julij 1850.

'sGRAVENHAGE, 24 October. Naar men verneemt zal de zamenstelling van het definitief Ministerie niet eerder plaats hebben dan of kort na de afkondiging der veranderde Grondwet, of, hetgeen meer waarschijnlijk is, na de opening der nieuwe Kamers, eerlang als uitvloeisel der regtstreeksche volks-keuzen, zamen te stellen. Van den uitslag toch dier verkiezingen voor de beide wetgevende Kamers, die met de Regering zoo vele hoogstbelangrijke organieke wetten zullen hebben vast te stellen, — van dien uitslag, zal het meerendeels kunnen afhangen, of de meeste der tegenwoordige tijdelijke ministers steun genoeg zullen vinden om het groote werk dat reeds tot stand gebragt is, te voltooijen en de daarbij vooropgestelde beginselen in werkdadige en onbekrompen toepassing te brengen.

Zullen die aanstaande verkiezingen over welker beduidend gewigt niet genoeg kan nagedacht worden, het gewenschte gevolg hebben, dat men er zich met alle regt van kan voorstellen, namelijk de geboorte van eene echtvrijzinnige, kundige en regtschapene volks-vertegenwoordiging, — dan mag men het er ook, naar hetgeen wij vernamen, veilig voor houden dat de meesten der interimaire ministers, definitief zullen aanblijven.

— 24 Oct. Sedert eenige dagen is de ministerraad weder menigvuldiglijk vergaderd geweest.

— Zondag ll. is er kabinetsraad gehouden. Zijn wij wel onderrigt dan hebben die vergaderingen weder een hoogst belangrijk onderwerp ten doel gehad. Zijne Majesteit, namelijk, zou het tijdelijke ministerie hebben gelast om, overeenkomstig deszelfs programma, den 13 Mei ll. door den tijdelijken minister van justitie in de Tweede Kamer uitgesproken, alsnu te vervullen het tweede deel der zending van dit ministerie, en alzoo aan Z. M voor te dragen, binnen een zeer kort tijdsbestek, de grondslagen, waarop, door vereenvoudiging in al de takken van het bestuur, bezuinigingen kunnen worden daargesteld. Het tijdelijke ministerie heeft dezen last op zich genomen, en zal zich daarvan waarschijnlijk nog voor de plegtige afkondiging der gewijzigde Grondwet gekweten hebben.

UTRECHT, 18 October. Naar aanleiding van de *Ragged-Schools* te Londen, is men ook alhier begonnen eene inrigting te stichten voor *havelooze kinderen*. Er verschijnt daartoe binnen deze stad maandelijks een nummer van *de Weergalm*, een blad, waarvan de opbrengst, tegen *f* 3 's jaars, ten voordeele strekt van de verzorging en opleiding van jeugdige vagebonden der beide kunnen, welke door wangedrag de gevangenis welligt te gemoet gaan. Vier dier inrigtingen op verschillende plaatsen alhier aangevangen, nemen toe in een van lieverlede talrijker opkomen der kinderen. Men is reeds zoekende naar een locaal, waarheen de gehoorzaamste en ondergeschiktste knapen, als eene belooning voor hun goed gedrag, verwezen zullen worden, ten einde aldaar dagelijks bijeenkomende, een ambacht te leeren. Londen geeft hier het voorbeeld, waar men die zwervende kinderen voedt, leert en sticht; waar het genootschap voor de *Ragged Schools* reeds 62 dergelijke scholen telt, waar 7,000 straatkinderen zijn opgenomen en 860 onderwijzers (waarvan slechts 78 salaris genieten) zich kosteloos aan die taak wijden; de liefdegiften bedroegen het laatste jaar £ 685 (*f* 8,220). Mogten de groote Nederlandsche steden ook iets voor dergelijke bedelaars-kinderen doen, zoo als thans binnen Utrecht wordt aangevangen: zedelijke vorming, noodige kennis en brood geven in den aanstaanden winter! (*Amst. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 October. Heden heeft de nationale vergadering de laatste artikelen van het ontwerp der constitutie goedgestemd. Thans moet zij nog aan een tweede onderzoek onderworpen worden. De stemming over den geheelen inhoud van het nieuwe charter zal, zoo men verneemt, binnen eenige dagen plaats hebben. Men weet nog niet, of de vergadering alsdan zal verdaagd worden.

De algemeene aandacht is nu nog meer dan ooit gespannen op de kwestie der verkiezing voor den president. Het schijnt nog niet ten volle zeker of de heer La[illegible] tine van zijn kandidaatschap zal afzien. Men sp[illegible] nieuw van eene coalitie tusschen de roode repu[illegible] en de partij van prins Lodewijk Bonaparte, maar [illegible] geval zou Ledru-Rollin zijne aanspraak moeten later[illegible] en dit is nog zeer onzeker. Intusschen wil men, [illegible] clubs dagelijks in aantal toenemen en in steeds [illegible] taal aan hunne verwoedheid lucht geven.

Van den anderen kant is het te verwachten, [illegible] gouvernement zijne krachtige houding zal b[illegible] en is het niet minder waar, dat de verdeeldheid [illegible] de verschillende partijen van de vijanden der [illegible] zal toebrengen tot het behoud van de rust. De [illegible] breuk tusschen de terroristen en communisten is e[illegible] zaak. De heeren Ledru-Rollin en Lamennais, [illegible] onderteekenaars van de oproeping tot den opstand [illegible] den zich reeds ter zijde en wonen de bank[illegible] voorsteden niet meer bij. Op het laatstelijk [illegible] feestmaal aan de barrière du Roole, waren van [illegible] genoodigden slechts 1200 opgekomen. Een [illegible] in het 2e arrondissement wordt voorbereid, en [illegible] de heer Cabet de *honneurs* zal waarnemen, sch[illegible] beter lot te zullen ondervinden. Te Toulon ver[illegible] ook een feestmaal. Op dat van Rodes stelde [illegible] zeer belagchelijk aan. De prefect aan het hoofd [illegible] de genoodigden hield een optogt door de stad; [illegible] gen met ontbloot hoofd voor de vrijheidsb[illegible] riepen uit dat de democratische en socialistische [illegible] bliek de Voorzienigheid der volken is.

Na de opheffing van den staat van beleg is, [illegible] men weet, een wet op de drukpers verschenen; [illegible] policie heeft bovendien strengen last om over de [illegible] waken en de ongeoorloofde bijeenkomsten uiteen [illegible] gen. Vele derzelve worden in het geheim gehouden [illegible] eens hier, dan weder daar; vooral heeft [illegible] voorsteden plaats, alwaar vreemdsoortige dem[illegible] hun werk van maken om onrust in de gemoederen [illegible] zaaijen en partij te trekken van de armoede en [illegible] keloosheid der arbeidende klasse.

Om een denkbeeld te geven van den staat van [illegible] dierlijking, waartoe die ellendige straatredenaars [illegible] werklieden gebragt hebben, zullen wij alleen aan[illegible] dat in de club van de rue Mouffetard alle [illegible] opstaan en zich de muts afnemen, zoo dikwijls [illegible] andere spreker den naam van Robespierre noemt.

— Heden heeft men op het einde der stemming [illegible] de constitutie een daad van heldenmoed *incognito* [illegible] genomen. De heer de Puységur, dezelfde die ge[illegible] leen tegen het bijvoegen van het woord *demo*[illegible] aan de *republiek* gestemd had, is op de tribune [illegible] roep op het volk komen vragen, hetgeen op [illegible] der uitliep dan om het beginsel zelve der republiek [illegible] der in kwestie te brengen; doch dit eerbetoon [illegible] souvereiniteit van het volk, hoe achtingswaardig [illegible] was toch in de gegevene omstandigheden tamelijk [illegible] kundig, en is zoo flaauw verdedigd of liever zoo [illegible] monds op de tribune door den heer de Puységur [illegible] kraamd, dat de heer Flocon zelf, zich genoopt [illegible] de onoplettende vergadering een meedogend stilzwijgen [illegible] verzoeken. — De heer de Puységur heeft zich [illegible] moeten maken, alvorens men hem verstaan kon. [illegible] vertegenwoordigers hebben de stemming verlangd [illegible] het amendement, waarbij zich 22 anderen hebben [illegible] voegd om het te doen aannemen. Men moet [illegible] dat het een zonderlinge toestand is, wanneer [illegible] leden de kansen van een beroep op het volk [illegible] wagen aangaande den vorm van het gouvernement, [illegible] door den *volkswil* is ingesteld.

— De heer Lamartine heeft zich naar zijn kasteel [illegible] Monceaux begeven. Op zijne doorreize te Mâcon, [illegible] zeer hartelijk ontvangen door de bevolking en [illegible] nationale garde, die hem tot aan zijn kasteel [illegible] leid. Daar heeft de heer Carteron, maire van [illegible] eene korte toespraak tot hem gehouden, waarop [illegible] Lamartine heeft geantwoord met eene zeer welsprekende [illegible] rede, die door de talrijk zamengevloeide menigte [illegible] de kreten van toejuiching werd begroet. (Wij zullen [illegible] antwoord van den talentvollen redenaar morgen in [illegible] geheel mededeelen.)

— Gisteren heeft Mgr. Sibour, de nieuwbenoemde [illegible] Aartsbisschop van Parijs, met den mijter op het hoofd, [illegible] verzeld van de vicarissen-generaal en van eene talrijke [illegible] priesterschaar het vaandel gezegend van een aantal [illegible] planters, die naar Algerië vertrekken; na hem hield [illegible] Trélat eene aanpraak

Mgr. Sibour heeft daarna zijn gewoon bezoek afgelegd [illegible] in het gasthuis Hôtel-Dieu, en sprak den zieken en [illegible] hoeftigen aldaar vele woorden van troost en bemoediging [illegible]

— Laatst was de eigenaar van een der huizen in [illegible] rue de la Paix te Parijs, bij zijne terugkomst van [illegible] land, zeer verwonderd van boven zijne deur te vinden [illegible] in plaats van het opschrift: *Maison à louer* (een [illegible] te huur) de woorden: *Maison à brûler* (een huis [illegible] in brand te steken). Elders zag men in plaats van: [illegible] *son à vendre* (een huis te koop) het opschrift: *Propriétaire à pendre* (een huisheer op te knoopen.)

— Dezer dagen schijnt eene opschudding bestaand[illegible] zijn geweest ten gunste van prins Louis Bonaparte, doch [illegible]

zonder zijne voorkennis. Hij heeft dan ook den heer Dufaure opmerkzaam gemaakt op het mogelijke van zulk eene gebeurtenis, en in dien zin aan alle dagbladen een brief gerigt, een krachtig protest inhoudende. Een gerucht wilde, dat bedoelde opschudding door het gouvernement zelf was bekuipt.

— Volgens onderscheidene dagbladen heeft de heer Thiers zich in de bijeenkomst der gematigden rue de Poitiers, hevig verklaard tegen het verdagen der Vergadering.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 24 Oct. Onze laatste berigten uit Weenen ontvingen wij gisteren avond ten 11 ure; de achtergebleven posten van den 19den zijn aangekomen, daarentegen ontbreken ons weder die van 20 Oct. De geruchten, die een gevolg van het achterblijven der eerste waren en die wij ook slechts als zoodanig hebben medegedeeld, zijn alzoo wederlegd. De toestand van Weenen begint hoe langer zoo treuriger te worden. Deze stad telde in 1842 ruim 357,000 zielen. Ten Oosten, Zuiden en Westen wordt zij door het leger van Jellachich en Auersperg van den eenen tot den anderen oever omsingeld; thans is ook Windischgrätz uit het Noorden aangerukt en heeft reeds het eiland Lobau laten bezetten; op het leger der Hongaren daarentegen heeft Weenen niet te rekenen. De toestand van die stad is daardoor zeer hagchelijk. Aan een verder berigt, dat de Keizer alle besluiten van den Rijksdag, sedert het begin der nieuwe omwenteling afkeurt, kunnen wij, zelfs met het oog gevestigd op de jongste treurige gebeurtenissen, voorloopig nog slechts eene kleine mate van geloof schenken.

— De Hongaren zijn teruggetrokken. Zij zullen in hun eigen land genoeg te doen vinden, ten minste wanneer het waar is dat Nugent met 40,000 man van het Italiaansche leger in Zuid-Hongarije gevallen is. De levensmiddelen in Weenen schijnen schaarscher te worden; aan het akademisch legioen is berigt dat het van den 19 af, voor de wachtdoende manschappen, voortaan slechts eenmaal, des middags leeftogt zoude erlangen. De opperbevelhebber Messenhauer heeft den vorigen avond verklaard, dat hij met zijne onderhoorige manschappen de stad in hare gansche uitgestrektheid niet beschermen konde, indien hem niet veroorloofd werd, waar zulks noodig was, aanvallenderwijze te handelen. De gemeenteraad weigerde echter alle verantwoordelijkheid in dat opzigt. De rijksdag zal, en te regt, die evenmin op zich nemen. Het groote leger voor de stad zal weldra overbodig worden. De inspanning der laatste dagen was te bovenmenschelijk om langer te kunnen volgehouden worden.

— Men schrijft uit Pesth dd. 17 October aan de *Bresl. Zeitung*, (welke overigens reeds meermalen valsche, der Magijaren gunstige berigten heeft medegedeeld) dat een courier uit Saros de tijding heeft medegebragt van de wilde vlugt van generaal Simonwitz, die uit Gallicië in Hongarije was doorgebroken. Hij wachtte zelfs de komst der Hongaarsche troepen niet af. Meer dan de helft zijner soldaten zijn op de vlugt door de boeren gedood. Daarentegen luiden de berigten van het Banater krijgstooneel ongunstig. De Raitzen hebben Föröck-Becs genomen en verwoesten den Groot-Kikindaer kreits. — Volgens zoo even aangekomen authentieke berigten zijn de beide vestingen Leopoldstad en Munkatsch in Hongaarsche handen gevallen. De vesting-commandanten van Temeswar en Arad zijn vogelvrij verklaard. De Walachsche opstand in Zevenbergen is door de dappere Szeklers bijna ten eenenmale onderdrukt. De voornaamste raddraaijer Urban is het ontkomen; 3 hooggeplaatste magnaten alsmede een bisschop zijn opgehangen.

— Men schrijft van den 16 Oct. uit Triest. Het fort Osoppo is eindelijk in onze handen. Het heeft eergisteren, na eene belegering van 5½ maand door het bataljon Hanowsky, gecapituleerd. De bezetting rukt uit met militaire eer, doch moet in het dorp Osoppo de wapens nederleggen.

— Te Krakau zijn de drie afgevaardigden uit Weenen terug gekeerd. Men heeft hun daarvan rekenschap afgevorderd, en in de tot dat einde gehouden vergadering, begonnen sommige stemmen reeds luide de onmiddellijke bestraffing van het verraad te vragen. Intusschen is het gelukt de menigte te bewegen rustig uit elkander te gaan.

— De Hanoversche troepen hebben alsnu, op last hunner regering, de Duitsche kokarde aangenomen. Dit voorbeeld zal, mogelijk ook eerlang door de Oostenrijksche troepen gevolgd worden.

FRANKFORT, 23 Oct. De 3de § van de constitutie, waarover gisteren in de nationale vergadering is beraadslaagd, luidt als volgt: Wanneer eenig Duitsch landschap met een niet Duitsch grondgebied onder hetzelfde opperhoofd geplaatst is, dan wordt de wederzijdsche betrekking, volgens de zuivere grondbeginselen der zuivere persoonlijke vereeniging geregeld. Indien § 2, bepalende, dat geen gedeelte van het Duitsche rijk met niet Duitsche landen tot een staat mag vereenigd zijn, mogt worden aangenomen, dan zal deze bepaling denkelijk tot nieuwe verwikkelingen in Oostenrijk aanleiding geven.

— De meerderheid der Frankforter commissie voor het onderling volksverkeer heeft zich voor de *opheffing van alle riviertollen* verklaard. Het is daarbij gebleken dat tegenwoordig de Rhijntol meer bedraagt dan de gansche scheepsvracht.

Het Zwitsersche dagblad *le Confedéré* van den 19 October zegt woordelijk: »De gouvernementen der kantons, die het bisdom van Lausanne uitmaken *hebben de grondslagen gelegd van een* CONCORDAAT, hetwelk aan de bekrachtiging van den H. Stoel zal worden onderworpen."

ITALIE.

ROME, 11 Oct. Met den spoorweg die in de rigting van Napels ontworpen is, zal welligt reeds in de volgende maand een begin worden gemaakt vooreerst tot aan Velletri, alzoo tot aan de grenzen der Pontijnsche moerassen. Zoo doende worden Frascati, Marino, Albano en Ariccio door den verminderden afstand als het ware in voorsteden veranderd. Dit zal van den grootsten invloed zijn op de bebouwing der Romeinsche *Campagna*, waaraan men dagelijks frissche werklieden van uit het gebergte zal kunnen af- en aanvoeren, zonder hen des nachts aan de ongezonde uitdampingen van den grond bloot te stellen. Sedert Rossi het ministerie heeft overgenomen, begint er in de handelingen van het gouvernement meer wijsheid door te stralen. (*A. A. Ztg.*)

— Volgens de *Speranza* heeft de Keizer van Rusland den Paus zijn leger en zijne vloot aangeboden, om zijne onderdanen weder tot gehoorzaamheid te dwingen. De berigten uit Piemont luiden steeds oorlogzuchtiger. Men verwacht te Milaan weldra een opstand.

Men is nog in het onzekere wat het kabinet van Turijn besloten heeft aangaande den wapenstilstand.

Uit Napels weinig nieuws: Volgens een brief uit Palermo heerscht aldaar veel ongebondenheid onder de troepen. Te San-Martino heeft een woeste soldatenhoop een aanval gedaan op een Benedictijner-klooster, drie religieusen medegenomen en 18000 dukaten voor derzelver losgeld geëischt.

De onderhandelingen over Sicilië schijnen een goeden uitslag te zullen beloven. Het eiland zou door een erfelijken onderkoning worden geregeerd, namelijk door den tweeden zoon van koning Ferdinand.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 25 October.

GRAANMARKT.

Poolsche *Tarwe* bij gerijven als voren bij partij *f* 10 lager; andere soorten ging bijna niet in om; 129, 130 ℔ b. Pools. *f* 335, 342; 127, 130 ℔ dito *f* 321, 330; 119 ℔ n. Gron. *f* 185; 128 ℔ puik. Vriess. *f* 300.

Rogge flaauw en met weinig affaire: 124 ℔ Deens *f* 150.

Garst in een doen: 110 ℔ n. Nassaudiets. *f* 150.

Koolzaad. Groninger 48½; Kromhorn 53. Op 9 vaten Olie dadelijk 59½; in Oct. en Nov. 60 £vl. *Lijnzaad* 112/13 ℔ Anatolie *f* 240; 105/6 ℔ Rigasch in veiling *f* 6⅞. *Raapolie* op 6/w. *f* 35; Vliegend *f* 34½; primo Mei ek. *f* 35¼; Nov. *f* 34½; Dec. *f* 34¾. *Lijnolie* per 6 w. *f* 28½; Vliegend *f* 27½. *Hennepolie* per 6/w. *f* 35½. *Raapkoeken* 60, 64. *Lijnkoeken* *f* 8, 10.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	24 OCT. 4½ u.	gebl.	25 OCT. 4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	44 1/16	44⅛ à		
Dito Dito	3	52	52⅛	52 5/16	52¼
Dito Dito op resc.	3				
Dito Dito	4	68 1/16	68⅛		
O. I. Leening	4				
Amortis. Syndic.	3½	68⅝	68⅝		
Handel-Maatschappij	4½				
Haarlemmermeer	5				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
Aand. Holl. S. M.					
BELGIE,	4½				
Dito	2½				
Dito bij Rotschild	2½	36⅛	36⅝		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	6 11/16	6⅝		
Dito Dito van 510 £	5	6 9/16	6½	6 9/16	6½
Dito bij Dito onb. st.	5	6 1/16			
Dito	3	24			
Dito Binnenl. à 6 m.	3	17¼	17 5/16		
Coupons Ardoins		5¾	5⅞	5¾	
Passive					
Deferred					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL, te Londen	3	21⅞	21 11/16		
Dito Dito	4	23 7/16	23⅛	23¼	23⅛
Dito Binnenl. à 1 Conto	5				
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	96¼	96½		
Dito Dito 1828 en 1829	5	96¼	96⅛	96¼	96⅛
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	85⅝			
Dito bij Hope	4		75¾		
Dito bij Stieglitz en C°.	4	75¼	75⅜		
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	56¾			
Cert. van Dito	6				
POLEN, Certific.	4				
Dito Aand. met Loten fl 300	*f*				
Dito Dito fl 500					
AMERIKA, Phil. Bank	6 pCt				
Dito	5				
Dito Bank-Actiën					

Oost., Met. 5 pc. 62, 64½, 64⅛; 2½ pc. 32⅞, 33¾; Braz. 5 pc. 75¼; Mexico 5 pc. 18; Peru 6 pc. 18½.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56; Zigt Parijs 56 5/16; 2/m. London 11,87½; Zigt Londen 11,95; 2/m. Hamburg 34⅝; Zigt Hamburg 34 15/16; 3/m. Lissabon 40½; 3/m. Porto 40½; 2/m. Petersburg 1,82

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

ANTWERPEN, 24 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 38 9/16; 5 pc. 77¼; 4½ pc. 71½; Spanje Ard. 5 pc. 6⅝; Binnenl. 3 pc. 17 15/16.

PARIJS, 23 Oct. Fr. 3 pc. 44,45; 4 pc. —; 5 pc. 68,65; 5 pc. N. 68,65; Schatk. —,—; Bank-Act. 1520,—; Belg. 1840, 5 pc. 76¾; 1842, 5 pc. 76⅝; 4½ pc. 70½; 2½ pc. —; Nap 5 pc. 79,—; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. —; Passive —; Piem. leen. —,—; Rom. leen. 63.

MADRID, 17 Oct. Act. Sch. 3 pc. 18¾; id. 5 pc. 9½; Uitgest. Sch. 3⅜; Coupons 5½; Pass. Buit. Sch. —.

LONDEN, 23 Oct. Cons. op tijd 84⅛ a 84¼; Braz. 70 a 72; 1829/39 70 a 72; Ecuador 1⅞ a 2⅛; Ven. 14 a 16; Uitg. 4 a 5; Gren. 11 a 11½; Uitg 2 a 2¼; Denem. 3 pc. 66 a 68; Holl. 2½ pc. 44¼ a 44½; id. 4 pc. 68⅛ a 68½; Mexico 19¼ a 19¾; Peru 31 a 33; Port. 4 pc. 22¼ a 22¾; 3 pc. 21 a 22; 5 pc. — a —; Rusl. 1822, 5 pc. 97 a 99; Spanje 5 pc. 10¾ a 11¼; id. 3 pc. 22 a 22½; id. Passive 2⅝ a 2⅞.

WEENEN, 20 Oct. Met. 5 pc. 74¼; id. 3 pc. —; 2½ pc. —; Bank-Actiën 1020; Loten fl. 250, —; id. fl. 500, —.

BERLIJN, 23 Oct. Schuldbr. 3½ pc. 73⅞; Loten 91¾; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 82¼; Pools. 4 pc. 65¼; Loten fl. 200, 89⅞; id. fl. 300, 93½; id. fl. 500, 66⅜.

FRANCFORT, 23 Oct. Met. 5 pc. 66; 2½ pc. 34⅝; Bank-Actien 1105; Darmst. Lot. fl. 50, 60; id. fl. 25, 20; Badensche Lot. fl. 50, 44½; id. fl. 35, 24⅝, Nassaus. fl. 25, 20; Holl. 2½ pc 44½; W. S. 4 pc. 69; Sijndic. 3½ pc. 69.

MENGELWERK.

De Kerkelijke aangelegenheden van Oostenrijk.

De ontbinding van het oude Oostenrijksche staatsgebouw heeft de gebreken zijner constitutie in het helderste daglicht gesteld. Zonder het gebeurde met een te donker oog te beschouwen, zonder in te stemmen met de hevigheid van hen, die op dit oogenblik slechts bedacht zijn om af te breken, mag men zich echter gestreng toonen jegens hen, die de kerk in Oostenrijk onder het harde juk der dwingelandij gebukt doen gaan. De geest van Joseph II was niet met hem te niet gegaan; die geest duurde nog voort in de keizerlijke kanselarij. Het katholicisme was in boeijen geslagen, het mogt niet ademhalen zonder de speciale vergunning van de argwanende politie van Weenen.

Zij hield elken priester verdacht, die vol ijver was voor het huis Gods. Zij moest tot priesters hebben karakterlooze mannen, die zich naar alles kunnen plooijen, omdat alles hun onverschillig is, en die werktuigelijk de godsdienst onderrigten, zonder er zich om te bekreunen of zij al of niet wortel schiet in de gemoederen. Maar, de hemel zij gedankt, het is er ver af, dat de Oostenrijksche geestelijkheid geheel en al in die vadsigheid verkwijnt en hare pligten schandelijk zou verzuimen. Dit is echter het gevolg van Joseph's verdrukking, die allen individueelen ijver uitdoofde. Het is te hopen, dat de rampen der omstandigheden aan de geestelijkheid een anderen geest zal inboezemen, en haar een nieuw leven zal instorten.

Reeds begint in de hoofdstad des keizerrijks, gelijk in Stiermarken, Tyrol en meerdere provinciën, de Kerk te ontwaken. Zij schudt de ketens van het despotisme af, om met kracht te strijden tegen een ander despotisme, niet minder gevaarlijk, namelijk dat uitgeoefend wordt in naam der vrijheid. Terwijl men de Israëlieten emancipeert, en aan de schismaticke Grieken, Protestanten en Rongianen, uit het Noorden van Duitschland ten gevolge der omwentelings-pest overgekomen, eene volledige vrijheid van godsdienst verleent, vraagt de katholijke geestelijkheid om op hare beurt die emancipatie deelachtig te zijn, om het juk der censuur te mogen afschudden, om ook haar aandeel in de vrijheid te mogen genieten.

Dit ontwaken der geestelijkheid is zeer opmerkenswaardig en verdient te worden opgeteekend. Maar wil men zich een juist denkbeeld vormen van alles wat in Oostenrijk dient te worden tot stand gebragt, ten gevolge van de gebeurtenissen, die elkander daar opvolgen, dan is het van belang het punt van uitgang te doen kennen, d. i. de mate van verdrukking, waaronder de katholijke Kerk gebukt ging. Die taak is vervuld door een Italiaansch blad, de *Corrrespondenza di Roma*. Wij ontleenen daaraan het volgend artikel, dat met belangstelling zal gelezen worden:

»De afschaffing der censuur schijnt inderdaad te zullen worden toegestaan. De Duitsche bladen behelzen inderdaad voortreffelijke mededeelingen over de oorzaken van den jongsten opstand in Oostenrijk. Eene der voornaamste daarin aangegeven oorzaken is de verdrukking, waaronder sinds zich zoolang de Kerk verzuchtte. Alvorens van die geschriften verslag te geven, achten wij het nuttig hier te laten volgen een naauwkeurig overzigt van de Oostenrijksche wetten over de kerkelijke aangelegenheden; De laatste omwenteling heeft geenerlei wijziging in die wetten te weeg gebragt; de censuur alleen is er in veranderd; maar niets daarin toont aan, dat men van de overleveringen van Joseph II heeft afgezien;

onderscheidene redevoeringen, in de wetgevende vergadering te Weenen uitgesproken, doen vermoeden, dat de bewerkers der revolutie niet begrepen, dat de godsdienstige vrijheid de voornaamste plaats moet beslaan onder de verkregen vrijheden; het geweld en de verbanningen, die sinds eenige maanden hebben plaats gehad, geven de maat aan van de vrijheid, die nog in Oostenrijk aan de kerk is voorbehouden; immers, deze buitensporigheden, die de zaak der vrijheid in gevaar brengen, maken hare verdedigers gelijk aan de wreedaardigste tirannen en bevestigen het gezegde van Hurter, die den vervolger der kerk in Rusland den grootsten radikaal van zijn land noemde; zij, die onlangs de vrijheid in Oostenrijk verkondigden, hebben getoond, niets meer te zijn dan de dwingelanden der Kerk.

Zie hier dus een kort overzigt van de Oostenrijksche wetten, met de meeste naauwgezetheid bijeen gezameld.

1. *Waarde van het kanoniek regt in Oostenrijk.*

Het klassieke leerboek der seminariën en universiteiten is het *Handboek voor het kanoniek regt*, zamengesteld door Rechberger. Dit werk, ofschoon op de *Index* geplaatst, is tot aan de laatste jaren onophoudelijk de leiddraad voor professoren in stad en land geweest.

Dit werk zet naauwkeurig de beginselen uiteen, die Oostenrijk nog beheerschen. Zie hier wat het zegt, van het kanoniek regt sprekende:

»De regten der Kerk (*jura ecclesiae*) in zooverre ze »afgeleid zijn van het natuurlijk en goddelijk regt, heb»ben ook hunne waarde in Oostenrijk; maar voor zoo »ver zij van menschelijke instelling zijn, beschouwt men »ze bij ons als niets meer dan regten onderworpen aan de »rijkswetten, die moeten geacht worden van de grond»regten voort te komen; als zoodanig zijn de wetten op »op de kloosterlingen, over de huwelijks inzegening, over »de kerkelijke goederen, enz." Van dit beginsel uitgaande, is het te verklaren, dat het gouvernement zoo zeer aandringt op de studie der rijkswetten in zaken van kerkelijken aard, en dat het aan alle kloostergestichten en aan alle pastoors beveelt, daarvan eene volledige verzameling te bezitten.

2. *Placetum Regium.*

Zie hier dit beginsel in het kerkelijke regt van Oostenrijk.

»De Staat moet onderzoeken of eene handeling, een »besluit van het kerkelijk gezag, niet is gedaan of ge»nomen buiten de noodzakelijke grenzen harer bevoegd»heid; de Staat moet beoordeelen, of hij dit al dan niet »moet toelaten; de Regering moet ook waken, dat de »Staat geen nadeel lijde door de kerkelijke acte-stukken, »uitgegaan van den Paus of de bisschoppen."

Dit dubbel regt aan de regering toegekend, wordt aangeduid door den naam *jus inspiciendi et cavendi.* Het gouvernement heeft ook »het regt van inzage over »alle briefwisselingen tusschen het kerkelijk gezag en de »geestelijkheid en de geloovigen, om zich te verzekeren »dat zij niets gevaarlijke voor den Staat bevatten. Van »daar het *jus placeti regii*, hetwelk eischt, dat hetgeen »door het kerkelijk gezag ter kennis der geloovigen wordt »gebragt, vooraf vertoond worde aan de regering, die »het regt heeft van ze te verbieden indien zij ze voor »den Staat gevaarlijk acht; dit regt strekt zich niet al»leen uit tot de bepalingen over de tucht maar zelfs tot »die betreffende de leer, omdat men er zaken zou kun»nen bijvoegen, die niet uitsluitend het geloof betreffen."

Volgens dit beginsel moesten alle brieven en bullen des H. Vaders vooraf aan het gouvernement vertoond worden in hunnen oorspronkelijken tekst, en vergezeld van eene gelegaliseerde copij, en van een smeekschrift, waarin om het *placetum regium* wordt verzocht. Deze vergunning is echter niet voor altijd, want er bestaat eene wets-bepaling inhoudende, dat »alle brieven en bullen van den H. Stoel in Oostenrijk, slechts geldig zullen zijn *usque ad revocationem gubernii.*

Volgens denzelfden regel zijn »de bisschoppen ook verpligt om het *placetum regium* te vragen voor hunne mandementen en circulaires." Deze aangehaalde woorden zijn de letterlijke text van het officieele handboek voor het kanoniek regt.

3. *De Kerk in Oostenrijk, geïsoleerd van het middenpunt der eenheid.*

De eenheid van de leden der Kerk met het middenpunt te Rome heeft in Oostenrijk geweldige aanvallen geleden. Volgens de Oostenrijksche wetten, matigt de Staat zich het regt aan van »de betrekkingen der Staats Kerk met hare overheden buiten de monarchie te beperken, en den bijstand van Rome te verbieden of dien niet dan onder belangrijke wijzigingen toe te staan."

Wij moeten erkennen, dat men sinds eenige jaren in de praktijk eenigzins inschikkelijker was geworden; maar het blijft altijd waar, dat de bisschoppen en priesters groote moeijelijkheden ondervinden, om de vergunning te verkrijgen van zich naar Rome te begeven.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 23 October, in het O. Z. Heeren Logement.

No. 1. Twee Huizen en Erven, Brouwersgracht, No. 5628 en 29; *f* 4175, *f* 25, Opgehouden.

2. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, No. 5989; *f* 20900, *f* 100, Opgehouden.

3. Een Huis en Erve, N. Z. Achterburgwal, No. 2763; *f* 3000, *f* 500, J. Fikkert.

4. Een dito, Singel, No. 4297; *f* 4975, *f* 300, H. Multer.

6. Een Huis, Pakhuis, Stal en Erve, Ringdijk, No. 143; *f* 1175, *f* 5., Opgehouden.

7. Een Huis en Erve, Anjeliersgracht, No. 5064; *f* 1950, *f* 25, Opgehouden.

8 Een dito, Prinsengracht, No. 3922; *f* 1475, *f* 14, Opgehouden.

9. Een Huis, Tuin en Erve, Lange Leydsche Dwarsstraat, No. 3720; *f* 1425, *f* 50, J. F. Schutte.

10. Een Huis en Erve, Prinsengracht, No. 1570; *f* 2150, Denzelfden.

11. Een dito, Achtergracht, No. 6345; *f* 1200, *f* 150, J. Dinger.

12. Eene Stalling en Erve, Bloemstraat, No. 2628; *f* 1825, *f* 200, H. F. Brugman.

13 Een Huis, Tuin en Erve, naast Perceel No. 12, No. 2629; *f* 1000, J. H. Geselschap.

No. 5 is niet geveild.

ADVERTENTIEN.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever